

WYŁOM
W SYSTEMIE?

WYŁOM W SYSTEMIE? FIRMY POLONIJNE W PRL

redakcja

Jerzy Kochanowski • Lars Fredrik Stöcker

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2025

Recenzenci:

dr Michał Przeperski

prof. dr hab. Dariusz Stola

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Zdjęcie na okładce: Stoisko firmy INTERMUN, Międzynarodowe Targi Poznańskie, 1983 r. (Archiwum Grupa MTP)

Redakcja i korekta: Dorota Kassjanowicz

Przekład tekstów angielskojęzycznych: Paweł Tomanek

Copyright © 2025 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

Publikacja prezentuje rezultaty polsko-austriackiego projektu „Wyłom w systemie. ‘Firmy polonijne’ 1976–1994” / „A Breach in the System: The ‘Polonia Firms’ 1976–1994”, finansowanego w ramach programu MOZART przez Narodowe Centrum Nauki (UMO-2020/01/Y/HS3/00099) na Uniwersytecie Warszawskim oraz Österreichischer Wissenschaftsfonds FWF (I 4877-G) na Uniwersytecie Wiedeńskim.

Wydanie publikacji współfinansowane w ramach projektu „Wyłom w systemie. ‘Firmy polonijne’ 1976–1994” / „A Breach in the System: The ‘Polonia Firms’ 1976–1994” finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (UMO-2020/01/Y/HS3/00099).

FWF Österreichischer
Wissenschaftsfonds **NARODOWE CENTRUM NAUKI**

ISBN 978-83-68091-56-4

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (Jerzy Łazarski)

Wydrukowano w Polsce

Spis treści

Lars Fredrik Stöcker, Jerzy Kochanowski

Wstęp. Prywatna przedsiębiorczość w późnym socjalizmie – przypadek firm polonijnych	7
--	---

Lars Fredrik Stöcker

Przedsiębiorczość na cenzurowanym. Protokapitalizm i stratyfikacja społeczna w schyłkowym okresie Polski Ludowej	19
---	----

Jerzy Kochanowski

Wielogłos emocjonalny. Firmy polonijne a prasa polska lat osiemdziesiątych XX w.	48
--	----

Mariusz Jastrzęb

Czy rzeczywiście wyłom w systemie? Firmy polonijne w poszukiwaniu swojej społecznej legitymizacji	77
--	----

Martin Gumieła

<i>Business as usual?</i> Prywatne firmy z udziałem kapitału zagranicznego w socjalistycznej Polsce w okresie stanu wojennego (1981–1983)	101
--	-----

Stephanie Weismann

„Czerwony miliarder”, czyli robić biznes w PRL – przypadek Ignacego Z. Soszyńskiego	128
--	-----

Krzysztof Jasiecki

Firmy polonijne jako droga wejścia do nowej elity biznesu w Polsce	152
--	-----

Jakub Gałęziowski

Biograficzne ścieżki karier w relacjach osób związanych z firmami polonijnymi – historia mówiona	174
---	-----

Firmy polonijne: kontekst społeczny	203
---	-----

Bibliografia	223
--------------------	-----

Informacje o autorkach i autorach	236
---	-----

Indeks nazwisk	239
----------------------	-----